

OBWÓD OSTROŁĘCKI ARMII KRAJOWEJ

1. Organizacja

Od 13 października 1941 - Obwód Ostrołęcki ZWZ

Od 14 lutego II 1942 - Obwód Ostrołęcki Armii Krajowej, skład: 3 bataliony, 36 plutonów; Placówka Myszyniec.

Od V 1944 - odtwarzanie 5. Pułku Ułanów Spieszonych.

Układ Obwodu do IX 1944 - wkroczenie wojsk sowieckich/

W pñ. części powiatu (Kurpie) - do 18 I 1945.

2. Komendanci

Komendant Obwodu:

- mjr Edward Filochowski ps. „San” - do 30 III 1944
- kpt. Aleksander Bednarczyk ps. „Adam”.

Od V 1944 mjr Filochowski był d-cą 5. Pułku Ułanów Spieszonych, z-ca kpt. Bednarczyk.

- ✓ D-ca 1 batalionu kpt. Roman Sadowski ps. „Blady”, z-ca por. Leonard Cejko ps. „Wis”;
- ✓ D-ca 2 batalionu Tadeusz Budny ps. „Swoboda”, z-ca por. Ryszard Pszczółkowski ps. „Gryf”;
- ✓ D-ca 3 batalionu kpt. Kazimierz Stefanowicz ps. „As”;
- ✓ D-ca Placówki „Myszyniec” d-ca por. Zygmunt Kwiatkowski ps. „Zryw”.

3. Akcje

- Walki z Wehrmachtem i żandarmerią w Grabowie, Myszyńcu, Rozogach, Płoszycach, Bandysiach, Kwarcibałdzie
- Likwidacja szpicli niemieckich w Drogoszewie, Rozworach, Piskach;
- Akcja na transporty kolejowe na szlaku Kurpie - Śniadowo i Ostrów Mazowiecki.
- Zabór broni z wagonu na stacji kolej. Ostrołęka;
- Odbijanie więźniów z kolejki wąskotorowej Myszyniec - Ostrołęka;
- Lipiec 1944 - zorganizowanie oddziału na terenie gmin Troszyn - Piski w ramach Akcji „Burza”;
- VIII - IX 1944 - walki oddziału z mniejszymi grupami Wehrmachtu; do rozwiązania oddziałów straty własne wyniosły 4 osoby;

W akcji „Burza” - 13 pp AK wystawił 3. batalion (koniec VII 1944) na podst. Rozkazu Komendanta Obwodu AK Ostrów Mazowiecki o mobilizacji sił Obwodu w rejonie Stara Pecyna i Lipniak Majorat (stan ok. 1000 osób; część odesłanych do domu z powodu braku broni)

4. Miejsca pamięci

- Tablica pamiątkowa żołn. AK Obwodu Ostrołęckiego (krużganek klasztoru w Ostrołęce);
- Pomnik AK Obwodu „Sęp” w Ostrołęce;
- Tablica pamiątkowa organizacji działającej, na terenie Obwodu Ostrołęckiego (krużganek kościoła w Ostrołęce);
- Ołtarz z symbolami AK (kościół pod wezwaniem Zbawiciela Świata w Ostrołęce);
- Pomnik i rondo im. prof. Jana Radomskiego por. AK (Ostrołęka);
- Pomnik AK poświęcony 5. poległym w Akcji „Burza” (Sawały gm. Troszyn);
- Tablica pamiątkowa poległym żołnierzom (kościół paraf., w Troszynie);
- Tablica pamiątkowa poległym żołnierzom w latach 1939-1946 (kościół w Rzekuniu);
- Tablica pamiątkowa Aleksandra Bednarczyka ps. „Adam”; zginął z rąk UB 6 XII 1946

- (Rzekuń-kościół);
- Tablica pamiątkowa na domu - byłej siedzibie gestapo, w którym rozstrzelano 19 stycznia 1945 dwanaście osób (Myszyniec);
 - Pomnik poświęć AK, WIN, NZW (Myszyniec);
 - Głaz poświęć, żołn AK, którzy zginęli w latach 1939-1945 /Czarnia Myszyniecka/;
 - Pomnik poświęć, mężczyznom ze wsi Bandysie k. Czarni wywiezionym w ramach represji przez Niemców do obozów koncentracyjnych (ze 120 ocalało 113);
 - Pomnik poświęć, poległym 6 partyzantom (Charcibałd k. Czarni);
 - Pomnik w miejscu śmierci ppor. Bolesława Kurpielewskiego, poległego w czasie odbijania więźniów gestapowskich; tablica pamiątkowa ppor. Kurpielewskiego w kościele parafialnym.;
 - Tablica pamiątkowa ku czci gen. Aleksandra Krzyżanowskiego ps. „Wilk” /Gimnazjum w Kadzidle im. gen. Krzyżanowskiego;
 - Tablica pamiątkowa w kościele paraf, w Makowie Mazowieckim dla 6. członków organizacji niepodległościowych, zamordowanych przez UB w Makowie Mazowieckim.
 - Tablica pamiątkowa w kościele par. w Makowie Mazowieckim poświęcona Józefowi Grzymkowskiemu ps „Wilk” zamordowanemu w obozie koncentracyjnym Mauthausen;
 - Tablica pamiątkowa w kościele paraf, w Makowie Mazowieckim, poświęcona 40 ofiarom gestapo i NKWD, w walce o niepodległość w latach 1939-1956;
 - Tablica pamiątkowa im. żołnierzy AK (Zespół Szkół Zawód, w Makowie Mazowieckim);
 - Tablica pamiątkowa na głazie poświęcona tym, którzy umiłowali Ojczyznę (rynek w Różanie);
 - Tablica pamiątkowa tych, którzy zginęli w hitlerowskich obozach śmierci (kościół w Różanie);
 - Tablica pamiątkowa poświęć, żołnierzom AK i NSZ, zamordowanych przez komunistów w latach 1945-1946 (ściana kościoła parafialnego w Lipie).

6. Galeria

Kpt. Edward Niesiobedzki

Ur. 6 X 1917 - zm. 3 IV 2000. Urodzony w rodzinie chłopskiej w Ogonach pow. Maków Maz. Matura w Płocku, potem w Dywizyjnym Kursie Podchorążych Rezerwy Piechoty w Dęblinie -Twierdzy. Udział w walkach w 1939 r. w 36 PP.Legii Akademickiej jako kpr. pchor. Udział w ZWZ w placówce Sieluń - ps. „Śledź”, d-ca plut. - ps. „Lis” i „Zew”. W 1943 awans na ppor. D-ca oddziałów bojowych w placówce Sieluń do Akcji „Burza”.

Od 1945 - praca w szkolnictwie w Nidzicy i Ciechanowie, studia na UMK w Toruniu, funkcje kierownicze w szkolnictwie. 1977 - emerytura i działalność w Stowarzyszeniu Żołnierzy AK, od 1944 - prezes Zarządu Okręgu ŚZŻAK w Ostrołęce.

Odznaczenia: Krzyż Kawalerski OOP, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Partyzancki, Krzyż AK, Medal KEN, Medal Zasłużonym Na Polu Chwały i inne, przyznane przez Zarz. Gł. ŚZŻAK.

Kpt.Edward Mierzejewski

Kpt Aleksander Bednarczyk

Płk Edward Filochowski

Ppłk Roman Sadowski